

NELIOSAINEN LUKUTEHTÄVÄ

1. Aloita esittelemällä lukemaasi kirjaa lyhyesti ja ytimekkäästi kirjoittamalla

- kirjan ja kirjailijan nimi
- sivumäärä
- ilmestymisvuosi
- kirjan aihe
- päähenkilöt ja tärkeimmät sivuhenkilöt
- tapahtuma-aika ja -paikka
- mielipiteesi kirjasta – kenelle kirja soveltuisi ja kenelle suosittelisit?

2. **Analyysi-/tekstiosa:** Kirjoita ainakin noin yksi A4:n joka toiselle riville hyvällä suomen kielellä. Valitse AINAKIN YKSI tehtävistä a) -e):

a) **Katkelmien valitseminen:** Valitse kirjasta 4-5 erikoista/merkittävää kohtaa ja lisää niihin omia pohdintoja. Kopioi katkelmista olennaisimmat osat. Valitut katkelmat voivat olla esimerkiksi:

- kohta, joka paljastaa päähenkilön luonteesta jotain tärkeää (Mitä paljastui ja mitä ajattelet siitä jne.).
- kohta, jossa henkilöt käyttäytyvät epäuskoisesti (Mitä mielestäsi oli epäuskottavaa ja miten olisi mielestäsi pitänyt toimia?).
- kohta, jossa olisit käyttäytyneet toisin (Mitä olisit tehnyt ja miksi?).
- kohta, joka sai sinut muuttamaan käsitystä jostain (Miten ja miksi käsityksesi muuttuivat?).
- kohta, jossa on mielestäsi jotain viisasta (Mitä teksti sai sinut ajattelemaan?).
- kohta, jossa on taitavaa kuvausta (Osoita miksi kohta on hyvä).
- kohta, joka herätti sinussa tunteita (Mitä tunsit ja mikä tekstissä vaikutti sinuun?).

b) **Lukupäiväkirja:** Pohdi seuraavia asioita ja merkitse aina päivämäärä, jolloin luet kirjaa:

- Kun lukeminen alkaa: Katsele kirjaasi ja selaile sitä. Kuvaa tunnelmiasi- Millaista lukukokemusta odotat?
- Alkusivujen jälkeen: Kun olet lukenut muutamia kymmeniä sivuja, kerro millaiseen ympäristöön kirjan tapahtumat sijoittuvat ja millaisia henkilöitä siinä esiintyy.
- Puolivälissä: Kun noin puolet kirjasta on luettu, mieti mitä ongelmia päähenkilö(i)llä on. Esittele ne ja kerro, miten ne sinusta kannattaisi ratkaista.
- Loppusivuilla: Pysähdy vähän ennen loppua ennustamaan, miten teos päättyy ja miten sen päättelet.
- Jälkimmäiset: Kun olet lukenut kirjan, kirjoita lukukokemuksestasi vertaillen sitä alun odotuksiisi.

c) **Kirje kirjasta:** Kirjoita ystävällesi kirje, jossa kerrot lukemastasi kirjasta.

- Aloita kirje oikean kirjeen tapaan.
- Esittele kirjan aihe ja kerro juonen keskeisimmistä käänteistä.

- Esittele kirjan pää- ja sivuhenkilöt. Pohdi heidän luonteitaan ja tekemisiään, voit myös verrata heitä itseesi. Voit miettiä, mitä olisit tehnyt toisin tai samoin ja muista perustella.
- Kerro mitä tunteita ja ajatuksia kirja sinussa herätti. Jos kirja ei koskettanut sinua, perustele sekin hyvin.
- Päätä kirjeesi oikean kirjeen tapaan.

d) Uusi takakansiteksti: Kirjoita lukemallesi kirjalle uusi takakansiteksti.

- Poimi kirjasta mahdollisimman houkutteleva katkelma.
- Esittele päähenkilö(t) muutamalla osuvalla virkkeellä.
- Kuvaile lyhyesti kirjan alkutilanne.
- Anna kutkuttava vihje siitä, mihin suuntaan tapahtumat kehittyvät.
- Kirjoita loppuun lukemaan innostava katkelma

e) Päähenkilön haastattelu:

-Kirjoita päähenkilön haastattelu, jossa on ainakin kymmenen kysymystä vastauksineen. Laita alkuun lyhyt esittely päähenkilöstä.

3. Piirrä posterit, kuva tai vaikka kartta kirjasta tai keksi kirjasta ”elämänaakkoset”.

4. Valmistaudu pitämään lukutehtävästäsi esitelmän luokalle. Mikäli kirjasta on tehty elokuva/traileri, näytä luokalle noin parin minuutin pätkä siitä.

RENTOUTTAVIA LUKUHETKIÄ!

MITÄ KANNATTAA TARKISTAA KUN KIRJOITELMA ON VALMIS?

1. Isot alkukirjaimet

Alkaako jokainen lause ISOLLA KIRJAIMELLA? Onko erisnimet myös kirjoitettu isolla alkukirjaimella?

2. Välimerkit:

Onko päälauseen ja sivulauseen välissä pilkku? Esimerkiksi *että, jotta, koska, kun, jos, vaikka, kuin, kunnes* ovat konjunktioita, joiden eteen tulee pilkku, kun ne ovat sivulauseen alussa.

Esim. *Tein eväät valmiiksi, jotta nälkä ei pääsisi yllättämään.
Peruin matkan, koska olin sairas.*

Onko kaikkien lauseiden lopussa piste, huutomerkki tai kysymysmerkki?

Onko suorissa lainauksissa lainausmerkit?

Esim. *Isä sanoi "Nyt mennään saunaan!"*

3. Yhdyssanat:

Onko yhdyssanat kirjoitettu yhteen? Yksi tapa tarkistaa, onko kyseessä yhdyssana vai erikseen kirjoitettava sanaliitto on kokeilla, sopiiko sanojen väliin jokin liite. Jos liitteen voi laittaa sanojen väliin, ne voi yleensä kirjoittaa erikseen, mutta jos liite ei sovi sanojen väliin, ne kirjoitetaan yhteen:

Esim. *ruokaKIN pöytä vai ruokapöytäKIN
yhdysKIN sana vai yhdyssanaKIN.*

Jos yhdyssanan sanojen välillä on kaksi samaa vokaalia (a, o, u, e, i, y, ä, ö), käytetään yhdyssviivaa.

Esim. *alA-Arvoinen
ulkO-Ovi*

4. Lauseenrakenteet:

Onko kaikissa lauseissa subjekti (kuka tekee?) ja predikaatti (mitä tekee?) Poikkeus tähän ovat passiivilauseet, joissa ei tarkenneta kuka tekee, vaan käytetään yleispersoonaa.

Esim. *Lauantaisin käydään saunassa.
EI NÄIN: Lauantaisin me käydään saunassa. (puhekieltä)*

Kannattaa myös miettiä, ovatko lauseet selkeitä, vai voisiko liian pitkältä tuntuvan lauseen jakaa kahdeksi erilliseksi virkkeeksi?

5. Sanojen taiputus:

Onko sanoissa omistusliitteet?

Esim. *hänen mielestÄÄN
minun kouluNI*

<https://www.abo.fi/sprakresurs>

6. Tekstin jako kappaleisiin:

Teksti jaetaan kappaleisiin niin, että aina kun aloittaa käsittelemään uutta asiaa, aloittaa uuden kappaleen. Jos ei tee jakoa kappaleisiin, tekstistä tulee raskas ja liian tiivis.

Muista aloittaa johdannolla/aloituksella (voit kertoa esim. kirjan tittelin, kirjailijan nimi, ilmestymisvuosi, sivumäärä jne.) Viimeiseksi tulee lopetus (voit esim. suositella kirjaa muille jne.).